

Lausunto Askolan ja Pornaisten sekä Pukkilan ja Myrskylän rakennusjärjestysehdotuksesta

Uudenmaan jätelautakunta 27.08.2026 § 32
399/14.07.02/2026

Valmistelija

vastaava jäteasiaintarkastaja Pamela Ek, ujlk@ujlk.fi, puh. 020 690 145

Askolan Rakennus- ja ympäristöjaosto pyytää Uudenmaan jätelautakunnan lausuntoa Askolan, Myrskylän, Pornaisten ja Pukkilan rakennusjärjestysehdotuksesta (liite 3). Lasusunto pyydetään 31.8.2026 klo 15 mennessä.

Askolan Rakennus- ja ympäristöjaosto toimii edellä mainittujen kuntien rakennusvalvontaviranomaisena. Uudenmaan jätelautakunta toimii Askolan ja Pornaisten jätehuoltoviranomaisena.

Jätehuoltoviranomainen on tutustunut rakennusjärjestysehdotuksen jätehuoltoa koskeviin määräyksiin.

Ehdotuksen 25.4 kohdan mukaan kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen on vapautettu luvanvaraisuudesta, kun rakennuksessa on ns. kantovesi ja se sijoittuu muualle kuin asemakaava alueelle. Samassa kohdassa todetaan, että jätevesien käsittelysuunnitelma hyväksytään rakentamislupakäsittelyn yhteydessä.

Ehdotuksen 41.1. kohdassa määrätään jätehuollosta muun muassa, että jätehuollon järjestämiselle on osoitettava riittävät tilat. Jätteen keräysvälineet, jätetilat (sis. jätekatokset, jäteaitaukset ja jätehuoneet) ja kompostorit tai kompostit eivät saa rumentaa ympäristöä. Tarvittaessa on istutettava näkösuoja, rakennettava aita tai muulla tavoin huolehdittava hyvästä ympäristökuvasta. Kompostit ja ulkokäymälät on sijoitettava vähintään 5 metrin etäisyydelle naapurikiinteistön rajasta. Lähemmäs sijoittaminen edellyttää naapurin kirjallista suostumusta.

Ehdotuksen 43 §:ssä määrätään rakennuksen tai sen osan purkamisesta muun muassa, että purkamissuunnitelmassa tulee esittää selvitys syntyvän rakennusjätteen määrästä, lajittelusta sekä mahdollisista terveydelle tai ympäristölle vaarallisista rakennus- tai purkujätteistä ja niiden käsittelystä.

Ehdotuksen 45.2 kohdassa määrätään, että työmaan jätehuollon on oltava suunnitelmallista. Työmaalla on oltava työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen.

Jätelautakunnan lausunto:

Jätelautakunta haluaa lausunnollaan varmistaa, että rakennusjärjestysehdotuksen jätehuoltoa koskevat määräykset eivät ole ristiriidassa jätehuoltomääräysten tai jätelainsäädännön tarkoituksen ja tavoitteiden kanssa eivätkä vaikeuta jätehuollon järjestämistä.

Kohta 25.4

Jätelautakunta pitää erittäin tärkeänä, että muiden kuin ns. kantoveden jätevesijärjestelmien rakentaminen ja muuttaminen säilytetään rakentamislupaa edellyttävinä toimenpiteinä.

Asuinkiinteistöjen kiinteistökohtaisiin jätevesijärjestelmiin johdettujen jätevesien jätehuolto kuuluu jätelain mukaan kunnan vastuulle. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kunnallisella jäteyhtiöllä on velvollisuus huolehtia jätevesijärjestelmiin kertyvien jätevesilietteiden tyhjentämisestä ja kuljettamisesta jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Tästä syystä jätevesijärjestelmien sekä niiden luokse johtavien kulkuväylien kunnossapidosta, lietteen tyhjentämisestä ja kuljettamisesta määrätään jätehuoltomääräyksissä (32 ja 33 §).

Jotta lieteauto pääsee tyhjentämään kiinteistön jätevesijärjestelmän lietteet, on erittäin tärkeää, että järjestelmä rakennetaan paikkaan, johon on esteetön pääsy tyhjentäjälle. Tämän vuoksi jätehuoltomääräyksissä määrätään, että kiinteistön haltijan on huolehdittava lietesäiliölle (jätevesijärjestelmälle) johtavan ajoväylän ja kulkureitin soveltuvuudesta tyhjennykseen sekä niiden kunnosta, esteettömyydestä ja puhtaanapidosta (32 §). Etäisyys tyhjennettävän säiliön ja lieteauton välillä saa olla enintään 150 m.

Tästä syystä tulee kiinnittää huomiota jätevesijärjestelmän sijaintiin kiinteistöllä jätevesien käsittelysuunnitelmaa hyväksyttäessä rakentamislupakäsittelyn yhteydessä. Kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä tulee rakentaa tai asentaa kiinteistöllä paikkaan, joka täyttää jätehuoltomääräysten ehdot jätevesijärjestelmän sijainnille kiinteistöllä. Tällä tavalla voidaan tarvittaessa etukäteen vaikuttaa jätevesijärjestelmän sijaintiin kiinteistöllä sekä varmistaa, että järjestelmä täyttää jätehuoltomääräysten edellytykset ja että se on asianmukaisesti mitoitettu.

Kohta 41.1.

Jätelautakunta pitää erittäin hyvänä, että kohdassa määrätään, että jätehuollon järjestämiseen tulee osoittaa riittävät tilat. Jätelautakunta ehdottaa kuitenkin, että kohtaan lisätään määräys, jonka mukaan jätteen lajittelu tulee ottaa huomioon jätehuollon tiloja osoitettaessa. Määräys voitaisiin muotoilla siten, että jätehuollon järjestämiseen tulee osoittaa riittävät tilat ja että tilojen mitoituksessa ja järjestelyissä on otettava huomioon jätteen lajittelun edellyttämät tilatarpeet.

Jätelautakunta huomauttaa, että jätteen keräysvälineen, jätetilan tai kompostorin näkösuoja tai aita ei saa vaikeuttaa tai estää jäteastioiden tyhjennystä. Uudenmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä määrätään jätteen keräyspaikasta ja jäteastian sijoittamisesta muun muassa seuraavaa (24 §):

”Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätehuoltoa varten tarvittava keräyspaikka siten, ettei jäteastioiden tyhjennyksestä aiheudu tarpeetonta vaaraa tai haittaa kiinteistön muulle käytölle, liikenteelle, ympäristölle eikä jäteastian tyhjentäjälle. Keräyspaikka tulee sijoittaa siten, että lieteauto pääsee kääntymään keräyspaikan läheisyydessä.

Jäteastiat on sijoitettava keräyspaikkaan, joka on saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta esteitä. Jos keräyspaikka on aitauksessa, katoksessa tai jätehuoneessa tulee sisäänkäynnin olla suoraan ulkotiloista.

Jäteastioiden siirtoväylän kaltevuuden ylittäessä 1:5 tai jos siirtoväylällä on kynnyksiä, portaita tai muita esteitä siten, että ne aiheuttavat tyhjentäjälle työturvallisuusriskin, on kiinteistön haltijan huolehdittava, että tyhjentäjän käytössä on siirtoa helpottavat laitteet tai rakenteet.

Käsin siirrettävät pyörälliset jäteastiat on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettömästi ja turvallisesti vähintään 10 metrin etäisyydelle jäteastioista.”

Jätelautakunta pyytää, että jätehuoltomääräykset huomioidaan rakennusjärjestyksen kohdassa 41.1., esimerkiksi lisäämällä siihen seuraavat lauseet: ”Jätteen keräysvälineen, jätetilan tai kompostorin näkösuoja tai aita ei saa vaikeuttaa tai estää jäteastioiden tyhjennystä” ja ”Lisäksi on noudatettava alueellisia jätehuoltomääräyksiä jätteen keräyspaikasta ja jäteastian sijoittamisesta.”

Kompostoreista:

Jätelainsäädännön, ympäristöministeriön ja myös EU:n tavoitteena on lisätä kierrätyskelpoisten jätteiden kierrätysastetta. Biojäte on tässä keskeisessä asemassa ja sen lajittelua ja kierrätystä on edistettävä.

Isoimmissa taajamissa Uudenmaan jätelautakunnan alueella asuinkiinteistöjen haltijoilla on jäteasetuksen perusteella velvollisuus lajitella biojäte erilleen muusta jätteestä. Kompostointi kiinteistöllä on jäteasetuksen ja jätehuoltomääräysten mukainen sallittu tapa käsitellä lajiteltu biojäte. Mikäli biojäte ei kompostoida näissä taajamissa, kiinteistöllä on oltava erillinen biojäteastia, jonka tyhjentämisestä huolehtii jäteyhtiö.

Askolan tai Pornaisten taajamissa ei vielä ole velvollisuutta lajitella biojäte erilleen muusta jätteestä.

Biovelvollisuuden johdosta kompostointia koskevia jätehuoltomääräyksiä on sopeutettu ja muutettu ottaen huomioon lainsäädännön muutokset ja käytännön kokemukset jätehuoltomääräysten soveltamisesta. Määräysten on oltava riittävän tarkkoja, jotta kompostoinnilla saavutetaan todellista biojätteen kierrätystä, mutta samalla riittävän joustavia, jotta edistetään kompostointia ja sitä kautta biojätteen kierrätystä.

Kompostorin sijainnista määrätään jätehuoltomääräyksissä siten, että kompostori on sijoitettava, rakennettava, käytettävä ja hoidettava niin, ettei siitä aiheudu roskaantumista eikä haittaa tai vaaraa terveydelle, ympäristölle tai naapureille (14 §). Kompostori voi myös olla muutaman lähekkäin sijaitsevan kiinteistön tai asunnon yhteisessä käytössä, ja jätehuoltoviranomainen kannustaa yhteiskäyttöön erityisesti silloin, kun biojätteen määrä on vähäinen.

Jätehuoltoviranomainen ylläpitää rekisteriä kaikesta kompostoinnista ja suorittaa kompostointitarkastuksia suunnitelmallisesti sekä pistokokein. Tällä tavalla jätehuoltoviranomainen seuraa alueella tapahtuvaa kompostointia.

Vuosina 2021–2026 jätehuoltoviranomainen on tehnyt yli tuhat kompostointitarkastusta pientalokiinteistöillä Uudenmaan jätelautakunnan kahdessatoista kunnassa. Suurin osa tarkastuksista on tehty Lohjan keskustaajamassa, Porvoon keskustaajamassa, Vihdin Nummelassa sekä Sipoon Nikkilässä ja Söderkullassa, joissa biojätteen lajittelu on pakollista. Askolassa on tehty 38 kompostointitarkastusta ja Pornaisissa 29 kpl. Kompostori sijaitsee useassa tapauksessa jäteastian vieressä, tontille johtavan ajoneuvoliittymän välittömässä läheisyydessä, useimmiten alle viiden metrin päässä naapurin rajasta.

Kompostointitarkastuksista saatujen kokemusten perusteella suurin osa kompostoinnista on asianmukaista eikä kompostoinnista aiheudu haittaa ympäristölle tai naapureille, kompostorin sijainnista riippumatta.

Edellä todetun perusteella jätelautakunta katsoo, että rakennusjärjestysehdotuksessa ehdotettu määräys kompostorin vähimmäisetäisyydestä naapurin rajasta (5 m) on epätarkoituksenmukainen ja tarpeeton. Määräys ei perustu havaittuihin haittoihin, vaan vaikeuttaa kompostointia ja siten biojätteen kierrätystä. Tämä olisi vastoin jätelainsäädännön, ympäristöministeriön ja EU:n tavoitteita. Jätehuoltomääräyksissä määrätään kuitenkin, että kompostori on sijoitettava siten, ettei kompostoinnista aiheudu haittaa naapureille. Tarkastuksista saatujen kokemusten perusteella jätelautakunta katsoo, että rakennusjärjestyksessä ei tulisi olla määräyksiä kompostorin sijainnista.

Jätelautakunta esittää, että määräys kompostorin sijoittamisesta vähintään viiden metrin etäisyydelle naapurin rajasta poistetaan rakennusjärjestysehdotuksesta (kohta 41.1.). Kohtaan voidaan lisätä viittaus jätehuoltomääräyksiin.

43 §

Rakennus- ja purkujätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, erilliskeräyksestä sekä hyödyntämistä koskevasta tavoitteesta määrätään valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (978/2021). Siksi jätelautakunta ehdottaa, että pykälään lisätään viittaus jäteasetukseen.

Kohta 45.2

Jätelautakunta pitää hyvänä, että työmaan jätehuollosta määrätään rakennusjärjestyksessä.

Esittelijä	Christine Perjala, jäteasiainpäällikkö / avfallshanteringschef
Päätösehdotus	Jätelautakunta päättää antaa edellä esitettyä lausuntonaan Askolan ja Pornaisten sekä Pukkilan ja Myrskylän rakennusjärjestysehdotuksesta. Pykälä tarkastetaan heti.
Päätös	Jätelautakunta päätti antaa edellä esitettyä lausuntonaan Askolan ja Pornaisten sekä Pukkilan ja Myrskylän rakennusjärjestysehdotuksesta. Pykälä tarkastettiin heti.